

Leren kun je observeren

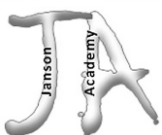
ook bij begaafdheid, creativiteit en talentontwikkeling

Wat zie je dan?

leren

Wat doe je dan?

observeren

attributie

	intern		extern	
	stabiel	variabel	stabiel	variabel
stuurbaar	algemene inzet	geleverde inspanning	oordeel leraar	hulp van anderen
	"Ik kan me niet lang genoeg concentreren op deze lange teksten."	"Ik heb te weinig geoefend voor deze toets."	"De leraar denkt al vanaf het begin dat ik niet goed ben in rekenen."	"Mijn moeder zou me helpen bij het oefenen, maar ze had te weinig tijd."
niet stuurbaar	aanleg	stemming	vakinhoud	toeval
	"Ik heb geen talent voor wiskunde, dat had mijn vader ook niet."	"Ik heb het wel geprobeerd, maar ik kwam niet in de stemming om lekker te oefenen."	"Rekenen is een moeilijk vak en deze toets was extra moeilijk."	"Ik hoorde op straat een paar mannen bekvechten en toen kon ik me niet meer concentreren."

Zo kunnen leerlingen tegenvallende resultaten verklaren.

Hoe zouden meer begaafde leerlingen hun resultaten van opdrachten verklaren vanuit die verschillende dimensies?

	intern		extern	
	stabiel	variabel	stabiel	variabel
stuurbaar	algemene inzet	geleverde inspanning	oordeel leraar	hulp van anderen
niet stuurbaar	aanleg	stemming	vakinhoud	toeval

Wat betekenen die verschillende invalshoeken voor je eigen rol als leraar?

Varieer in vraagstelling

Vraagtype	Kenmerk	Voorbeeld
Oriëntatievraag	Vraagt naar een zintuiglijke waarneming	Wat hoor, zie, ruik, voel, proef je?
Operationele vraag	Vraagt naar handelen; is alleen te beantwoorden door iets te gaan doen en/of te observeren	Wat gebeurt er als...? Wat is het effect van...?
Analysevraag	Vraagt om aspecten aan een probleem of situatie te onderscheiden	Waardoor...? Wat vind je nu van...? Hoe komt het dat...?
Synthesevraag	Vraagt om een voorspelling, de oplossing van een probleem of het bedenken van iets nieuws	Wat zou er gebeuren als...? Bedenk eens... Hoe kun je zorgen dat...?
Evaluatievraag	Vraagt om meningen, om de waarde van een oplossing of de kwaliteit van iets te beoordelen	Wat vind je van... Ben je het eens met... Wat is het beste voorbeeld van... Denk je dat het helpt als...?

Neem twee leerlingen in gedachten.

Welk effect verwacht bij elk van hen bij elk van deze typen vragen?

Weet je dat door ervaring / observatie of vermoed je dat?

Activerende instructie leidt tot gericht oefenen:

leraar	leerling
1. ophalen voorkennis en hypothese van het probleem	1. In duo bespreken: herken ik (de context van) het probleem?
2. oriëntatie op de essentie	2. Ontdekken: wat is hier voor mij te onderzoeken / ontdekken / leren?
3. kort laten uitproberen van de oefenvorm en samenwerkend leren	3. Begrijp ik de essentie(s)? Weten we hoe we elkaar kunnen helpen?
4. zelf laten oefenen / verkennen (evt. met begeleiding)	4. Oefenen of verder verkennen in duo's (eventueel met tutor)
5. nabespreking	5. Herken ik wat ik nu kan of weet en kan bewijzen? Herken en snap ik wat ik nog (verder) kan onderzoeken, uitproberen en/of oefenen?

Vergelijk deze aanpak met wat je in je eigen praktijk gewend bent.

Wat zou deze manier van werken kunnen oplossen?

Observeren met zelfgekozen aandachtspunten

naam:	datum:
spelsituatie:	
categorie:	I (initiatief) = neemt initiatief
	V (volgt) = volgt initiatief van een ander
	T (tegen) = gaat in tegen initiatief van ander
	B (buiten) = stelt zich buiten het spel
	C (gecorrigeerd) = wordt door ander gecorrigeerd
	S (storend) = vertoont storend gedrag
code: (vul steeds in als een andere categorie begint)	
(tijd_)	(tijd_)
(tijd_)	(tijd_)
(tijd_)	(tijd_)

Vind je deze aandachtspunten relevant voor een spelobservatie?

Welke factoren vind je minder relevant?

Welke factoren vind je relevanter en zou je erbij zetten?

Wat zou je vervolgens met het resultaat kunnen doen?

Zou dat anders gaan als je geen factoren vooraf kiest, maar geheel open observeert en noteert wat je hoort en ziet?

NTCN
National Talent Centre
of the Netherlands

conferentie begaafdheid,
creativiteit & talentontwikkeling
13 en 14 november 2019

www.janson.academy

www.hettaallab.nl